

ПРИМЕНЕНИЕ ТУРБОМОЛЕКУЛЯРНОГО НАСОСА К ЗАДАЧАМ ГАЗОРАЗДЕЛЕНИЯ

В.В. Косьянчук

КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА

РАЗРЕЖЕННЫЙ ГАЗ, ТУРБОМОЛЕКУЛЯРНЫЙ НАСОС,
ЧИСЛЕННОЕ МОДЕЛИРОВАНИЕ, РАЗДЕЛЕНИЕ ГАЗОВЫХ
СМЕСЕЙ

APPLICATION OF TURBOMOLECULAR PUMP TO GAS SEPARATION PROBLEMS

V.V. Kosyanchuk

KEYWORDS

RAREFIED GAS, TURBOMOLECULAR PUMP, NUMERICAL
SIMULATIONS, GAS MIXTURE SEPARATION

Турбомолекулярні насоси (ТБН) активно використовуються для створення високого і сверхвисокого вакуума. При цьому відомо, що ефективність насоса сильно залежить від молекулярної маси робочого газу. Попередні роботи автора показують, що при теченні суміші газів в подібних пристроях може спостерігатися ефект розділення суміші на компоненти. В даній роботі з використанням методу прямо статистичного моделювання Монте Карло досліджено течення бінарної суміші газів в турбомолекулярному насосі в плоскій постановці.

Численне моделювання показало, що робота пристрою приводить до ефективного розділення, але тільки тоді, коли турбіни ТБН працюють в так званому протиточному режимі, т.е. качають газ проти зовнішнього перепаду тиску. Параметричне дослідження показало, що всі параметри роботи пристрою – частота обертання турбін, нахил і довжина лопаток, кількість ступеней в апараті, режим розрідження – однаково впливають на

продуктивність: їх збільшення веде до зростання коефіцієнта розділення і зменшенню витрати газу (і навпаки). Показано, що ефект розділення спостерігається навіть при кінцевих числах Кнудсена в пристрої і малих швидкостях обертання роторів, що не характерно для класических ТБН.

Робота виконана при підтримці Російського Наукового Фонду (грант № 23-71-10057).

СВЕДЕНИЯ ОБ АВТОРАХ

Косьянчук Василь Вікторович – кандидат фізико-математических наук, (ORCID: 0000-0002-6990-0221). Научно-дослідницький інститут механіки МГУ, г. Москва.
e-mail: vasilij_ksnk@mail.ru